

Diuzhaw Deng Rizdin Rangh Hwnjdaeuj

□ Loz Nanz sij Moz Liujvei hoiz

Buznoix yawj doiq labhoengz youq gwnz daizsang angqyangz dawzyebyeb, raemxlab lumj raemxda mehmbwk baenzlawz cungj dingz mbouj roengzdaeuj nei, lae venj youq gwnz diuzlab, caek youq gwnz daiz. Aek baihsuwx buznoix baez gaenj niuj, sim in lai yo.

Haemhneix gyoengq lwgnyez ninz mbouj ndaek, haemhneix Gujyiz hix ninz mbouj ndaek, haemhneix buznoix engq ninz mbouj ndaek.

Dojmeiz, Dojmeiz

Buznoix haq hawj goeng liux couh vih goeng seng sam daeglwg, hoeng yahnoix couh dwg yahnoix, youq dangqnaj yahlaux, buznoix mbouj miz faenh gangjavah. Buznoix sim mbouj fug seiz ciengzciengz ngeix daengz raq fwn okhaq haenx, ngeix daengz gij raemxda daxmeh venj youq gwnz naj, ngeix daengz sing laz Gujyiz hawj vunz doeksat yat caeuq sing “dojmeiz” hawj buznoix dingq ndaej siengsim haenx. Najaek baihsuwx youh baez ndaet.

Sing “dojmeiz” Gujyiz swenj haenx, cawzliux buznoix, vunz Hawbyaloz cungj dingq mbouj rox. Bouxboux cungj cai mbouj ok sing “dojmeiz” Gujyiz swenj haenx dwg gijmaz eiqsei. Gyoengqde roxninh Gujyiz haemhhaenx gig saetciengz gig geizheih, daegmbauq baeznaengz gig najmong gig roxsoq haenx baenzlawz couh lumj baenz bag nei mbouj guenj mbouj goq mbouj aeunaj ne? Gvaq mbouj geijlai nanz, daxboh Gujyiz couh gvaqsei q lo, vunz gwnz haw cungj naeuz, ciudaeuz yak a, ciudaeuz yak a, gva iq mbouj ndaej Gujyiz haemhhaenx baenzneix saetciengz, yienzlaiz de senq couh liuh daengz swhgeij yak baenz lwggyax mbouj miz boh mbouj miz meh lo.

Sing laz Gujyiz gvaq haemh haenx le couh mbouj caiq yiengj lo, itcig daengz Cungguck M laebbaenz.

Buznoix haq hawj goeng mbouj gvaq geijlai bi couh daengz le 1950 nienz, Lingzyinz Yenz gaijfang lo. 1952 nienz, Lingzyinz daengx yienh guh diegdeih gaijgwz.

Goeng raen reihnaz biz swhgeij deng faen daengz ndaw fwngz gak cungj vunz, raen sam doengh ranz hung youq haeuj vunz singq mbouj doxdoengz, raen ndaw riengh duzmax duzvaiz duzcwz bizbwd bwd deng vunzwnq yien deuz, gaemz heiq ndeu sup mbouj hwnjdaeuj, cigsoh goeng heiq lo.

Buznoix daiq sam daeglwg oi q dauqdaengz byai haw, youq naj haj go makmoed dap aen bungz iq ndeu youq roengzdaeuj.

Gunghcozcu j hawj buznoix lwnhgangj gij saehyak goeng caeuq buzdaih, buznoix seizneix cij niemh daengz le gijndei gyoengqde. Buznoix ngeix daengz goeng caenhguenj buenqlai seizgan cungj louz hawj iendoj henz mbonq caeuq bae laj gorungzgeq doj cienz, hoeng doi q sw hgeij lij suenq ndei; buzdaih caenhguenj yawjsiuj sw hgeij, hoeng doi q daeglwg sw hgeij seng cix gya ez dangqmaz, lumj lwg sw hgeij nei. Haq hawj goeng guh yahnoix, buznoix ndawsim mbouj fug, hix mbouj nyienh haq, hoeng ndaej ienq bouxlawz ne, gva iq cij gva iq sw hgeij seng mbouj doi q seizhaeuh.

Buznoix mbouj gangj saek coenz vahyak goeng caeuq buzdaih, vunz gwnz haw gig geizheih, de mbouj nyienh gaijbienq, hix hawj vunz gwnz haw dangheiq de mbouj baenzcaiz. Yienghneix buznoix gag gveng aen seizndei duet roengz aenmauh “yahcaizcawj” gwnz gya euj.

Buznoix mbouj nyienh gangj vahyak buzdaih, couh caeuq buzdaih caez baenz “yahcaizcawj”. Song boux “yahcaizcawj” bingzbaiz ndwn, hainduj daenj

姨婆看着高台上一对红色的喜烛正欢快地闪烁着淡黄色的光，蜡泪却像一个女人止也止不住的眼泪溢淌出来挂在蜡壁上，滴在桌面上。姨婆的左胸口一揪紧，疼痛从里面钻了出来。

这是山逻街小孩子们的失眠之夜，也是古一的失眠之夜，更是姨婆的失眠之夜。

朵梅，朵梅

姨婆嫁给姨公后就为姨公生下了三个儿子，可妾就是妾，在姨公正室面前，姨婆永远没有说话的份。姨婆委屈的时候常会想起出嫁那夜下的雨，想起她母亲脸上挂的泪，想起古一惊心动魄的锣声和那声让姨婆听得撕心裂肺的“朵梅”。左胸口又是一紧。

古一号喊的那声“朵梅”除了姨婆，全山逻街人都听得懵懵懂懂。谁都猜不出古一喊的“朵梅”是什么意思。他们觉得古一那天夜里很反常很古怪，一个平日里斯斯文文的腼腆小伙子怎么疯了似的不管不顾不要脸皮起来了？不久，古一的父亲病逝，街人说，凶兆啊，凶兆啊，难怪古一夜那么反常，原来他早就预感到自己要成为没爹没娘的寡丁仔了呢。

古一的锣在那夜之后就消失了，一直到新中国成立后。

姨婆嫁给姨公没几年就到了1950年，凌云县迎来了解放。1952年，凌云全县进行土地改革。

姨公看着自己肥沃的田地被分到各种人的手里，看着自己的三进大院住进不同姓氏的人，看着圈里肥壮的牛马被不同的人牵走，一口气没上来，竟撒手归西了。

姨婆带着三个年幼的儿子回到街尾，她在五棵黄皮果树前搭了个小棚子住下。

工作组让姨婆揭发姨公和婆大的恶行时她却念起了别人的好。姨婆想起姨公虽然把大部分的时间和心思都留给了玩边的大烟和古榕下的赌局，可对她毕竟还算温存；婆大虽然对她恶声恶气呼来唤去，可对她生的儿子却疼爱有加，视如己出。嫁给姨公做小，姨婆心有不甘和委屈，可能怨谁呢，怪只怪出生的日期不对。

姨婆只字不提姨公和婆大的恶行令街人不解，她的执迷不悟更让街人大叹恨铁不成钢。姨婆的不醒水让她失去一个摘掉头上那顶“地主婆”帽子的机会。

姨婆不肯揭发婆大，便和婆大一起成了“地主婆”。两个“地主婆”并排站在一起，开始了一段戴高帽游大街挨批斗的日子。

姨婆最大的儿子八岁，最小的只有四岁。她白天和社员集体出工，晚上就到公社接受社员的批斗。古一走过街尾的时候，看见姨婆家的门敞开着，姨婆的三个儿子饿得哭成一团。古一站到门口伸头往里看了看，姨婆不在家，料她又挨批斗去了，于是壮着胆子走了进去。古一在屋子转了一圈，没找到什么可吃的东西。他凑近水缸一看，水缸也是空的，就从门后角落找出姨婆的扁担，挑起姨婆的水桶，走到街头去挑水。古一挑着水一趟趟往街尾走，等到姨婆的水缸满了，古一才放下扁担和桶，伸手摸摸姨婆儿子的头，冲着他们笑了笑，走了。第二天，等姨婆去公社接受批斗后，古一又来帮姨婆挑水，这次古一还带来一棒煮熟了的玉米棒让姨婆的三个儿子分着吃。

一天，古一请的媒人出现在姨婆的小木棚里。每个人都认为姨婆一定会嫁给古一，可姨婆却把一盆水倒在地上对媒人说：“泼在地上的水还能干干净净完完整整地收回来吗？”

姨婆说：“古一人很好，要是我还是那个贫家女干干净净的女儿，我一定会嫁给古一。可是，谷雨桃花黑了脸，长芽甘蔗哪还甜？我现在是个地主婆，可不能连累了人家。”

姨婆不嫁给古一，古一仍天天来帮姨婆挑水，拿煮熟的玉米棒给姨婆的儿子吃。有一天古一出事了。

古一也挨批斗了。

古一挨批斗是因为他偷了集体的玉米。古一被人押回公社时，所有人的吃惊并不亚于姨婆出嫁的那天夜里听到他敲锣号叫。

(5)

mauhsang youz haw deng daeuj.

Daeglwgdaih buznoix ndaej bet bi, daeglwglwnz ngamq ndaej sei q bi. De gyangngoenz caeuq se yenz caez bae guhhong, banhaemh couh daengz gunghse ciepsouh gyoengq se yenz daeuj. Gujyiz byaij gvaq byai haw seiz, yawjraen douranz buznoix ajhai, sam daeglwg buznoix iek dwk doxgot. Gujyiz ndwn youq bakdou iet gya euj haeuj ndaw ranz yawj yawj, buznoix mbouj youq ranz, liuh de youh deng bae daeuj lo, yienghneix, cengqmbei byaij le haeujbae. Gujyiz youq ndaw ranz cienq gvaengx ndeu, hix ra mbouj ok gijmaz doxgai q ndaej dawz daeuj gwn. De depgyawj batdangh bae yawj, ndaw batdangh hix mbouj miz raemx, couh daj laeng dou gehgungx ra ok diuzhanz buznoix, rap doi q doengjfaex buznoix, byaij daengz gya euj haw bae rap raemx. Gujyiz rap doengjraemx baez dem baez yiengq byai haw bae, caj cang raemx rim batdangh buznoix le, Gujyiz cij cuengq roengz diuzhanz caeuq aendoengi, iet fwngz lumhlumh gya euj daeglwg buznoix, doi q gyoengqde riu le riu, ok dou bae lo. Ngoenz daihngeih, caj buznoix ok dou bae gunghse ciepsouh se yenz daeuj, Gujyiz youh daeuj bang buznoix rap raemx, baezneix de lij dai q fag haeuxyangz dumq cug ndeu daeuj hawj sam daeglwg buznoix faen gwn.

Ngoenz ndeu, yahmoiz Gujyiz cingj haenx byaij haeuj ndaw bungzfaex iq buznoix. Moix boux vunz cungj lai hnaeuz buznoix itdingh dapwngq haq hawj Gujyiz, hoeng buznoix cix dawz bat raemx ndeu dauj youq gwnz namh, doi q yahmoiz naeuz: “Raemx dauj daengz gwnz namh liux lij ndaej seuqsetset ndeiaetaet sou dauq lwi?”

Buznoix naeuz: “Gujyiz vunz gig ndei, danghnaeuz gou lij dwg dahsau seuqsetset ranz guh naz haenx, gou itdingh doengzeiq haq hawj Gujyiz. Hoeng, goekhawx vadauz laep le naj, gooij maj ngaz baelawz van? Gou seizneix dwg yahcaizcawj, mbouj ndaej dazrag de.”

Buznoix mbouj haq hawj Gujyiz, Gujyiz vanzlij ngoenzngoenz daeuj bang buznoix rap raemx, dawz faghaeuxyangz dumq cug daeuj hawj daeglwg buznoix gwn. Miz ngoenz ndeu Gujyiz oksaeh lo.

Gujyiz hix deng daeuj lo.

Gujyiz deng daeuj dwg aenvih de caeg haeuxyangz ndaw doih. Gujyiz deng vunz gaemh dauq gunghse seiz, sojmiz vunz beij haemh buznoix okhaq haenx dingqnyi Gujyiz roq laz swenjheuh lij doeksat.

(5)